

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCA, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ

ABONAMENTUL:

Pe un an ..... 10 Lei.
Pe jumătate de an ..... 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Chestiunea Concordatului.

În ședințele senatului din 9 și 10 Martie n. s'a încins o discuție în chestiunea Concordatului.

I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan face declarațiunea că se alătură în totul la cele împărășite de I. P. S. S. Mitropolitul Primat. Eu am cu mult mai mare încredere în poporul nostru credincios, cătră biserica ortodoxă națională, de cât de temerea unora de concordat.

Scaunul papal printr'o tactică diplomatică foarte străvezie, caută să fie întronat la noi concordatul, pe care credincioșii bisericii nu îl admit. Scaunul papal are prețeriunea să impune la noi, paritatea alături de biserica națională.

Concordatul înseamnă periclitarea însaș a existenței bisericii ortodoxe. Arată cum biserica națională din Ardeal nu-i de loc înzestrată cu cele necesare ei, din lipsă de fonduri, pe când episcopiile catolice sunt mai bogate ca palatele din Schoenbrun.

Face apoi apel la simțul de dreptate al tuturor, că nu s'ar putea pune pe picior de paritate, cele două biserici. Ar însemna atunci ca statul românesc să înceteze de a mai avea caracterul de stat ortodox.

Astăzi când se încrucișează în masele populare atâtea diverse curente, nu pot să înțeleg părerile fraților noștri de dincolo, luând apărarea concordatului.

Îi rog frățește, îi rog românește, ca ei să și schimbe aceste nefaste păreri.

Am convingerea deplină că ei își vor revizui această atitudine antiromânească, căci nu putem admite un for extern.

Roagă guvernul să aibă bunăvoința de a amâna încheierea concordatului. Cred că e cu dreptate ceea ce doresc eu; n'am trăit nici odată cu privilegii. Noi suntem aceia care n'am avut parte de libertate. Asigură guvernul că va avea tot concursul, în ceea ce privește fixarea libertății profesionale a sf. scaun. Cere un răspuns din partea d-lui ministru Goga care e prezent, ca să poată duce în Ardeal la reîntoarcerea sa, cuvântul fiului de preot din Rășinari în chestia concordatului. (Aplauze îndelungi. Strigăte de protestări vii din partea majorității).

Ministrul O. Goga răspunde. — Ministerul de externe tratează chestiunea concordatului cu sf. Scaun, care atinge și atribuțiunea departamentului meu. De

aceea vom putea da lămuririle necesare, într'o chestiune, inoportună mi se pare, care a început să neliniștească unele spirite. Concordatul trebuie încheiat. Toate statele au făcut acest lucru și cu atât mai vărtos trebuie să-l încheem, cu cât scaunul papal are și o influență politică.

Când am primit propunerea proiectului concordatului din partea Sf. Scaun, l-am înaintat întâi Mitropolitului Primat și apoi tuturor partidelor, pentru a întocmi un contra-proiect. Ei bine, contra tuturor uzanțelor, n'am avut un răspuns din partea celor de mai sus și am văzut în unele ziare, publicat proiectul concordatului.

Puteți d-lor să-i cereți ministrului afacerilor streine, ca dânsul să dea lămuriri tuturorora asupra concordatului.

Tot ceea ce cred, este faptul că această chestiune e aservită unui interes de partid.

Socotesc că în momentele acestea, discutarea concordatului în ședințe publice, nu-i oportună. (Se produce scandal. Se cere închiderea discuției, senatorii se apropie de banca ministerială și nu lasă pe d. ministru să vorbească).

Vă pot da asigurarea că prin concordat nu se va știrbi cetățenia bisericii ortodoxe. Prin urmare, paritatea în înțelesul adevărat al cuvântului, nu poate fi discutată, deoarece biserica noastră națională va rămânea în picioare.

Toate chestiunile concordatului cari sunt multiple, s'au început a fi discutate în cursul săptămânei trecute.

Înainte de a fi luat în discuție, în Parlament, concordatul, sunt de părere să se ia în discuție proiectul de unificarea bisericească, care este întocmit la departamentul meu. Cred că aceste lămuriri vor liniști pe acei cari s'au ridicat contra concordatului. (Aplauze.)

Senatorul Al. Constantinescu spune că partidul liberal și-a spus cuvântul la discuția la Mesaj. După noi chestiunea aceasta nu poate fi luată în discuție, de cât după ce principiul va fi introdus în Constituție.

Respinge insinuările aduse partidului liberal care ar fi făcut o chestie de partid din Concordat.

Păr. Alexe arată că nu este îngrijorat de chestia concordatului, deoarece are încredere în acțiunea guvernului. Susține apoi că toată campania este dusă de partidul liberal, care are răspunderea detronării cu poliția a Mitropolitului Ghenadie. Să se ocupe cu altceva parti-

dul liberal, deoarece credința lui este închisă toată în cultul Băncii Naționale (Aplauze).

Prof. Bogdan-Dulca vorbește tot în această chestiune, arătând cu transilvănenii refuză o agitație confesională. Să se lase toată libertatea de hotărîre fraților noștri de altă confesiune; dar guvernul să aibă grije a nu ne pune în fața unui fapt îndeplinit, cum ne-a deprins până acum diplomația secretă. Atrage atenția asupra unui strălucit articol al prof. Silviu Dragomir.

Concordatele care privesc Biserica noastră de stat și raportul cu celelalte confesiuni trebuie să nu nesocotească interesele națiunii și Bisericii noastre.

Ministrul Oct. Goga asigură din partea guvernului că înainte de a se aduce în fața parlamentului concordatul, se va depune legea unificării noastre religioase (Aplauze).

I. P. S. S. mitropolitul primat Miron Cristea se declară mulțumit de asigurările d. ministru făcute atât în Senat azi când ne-a spus că înainte de a aduce proiectul de concordat va supune cunoștinții noastre legea de unificare bisericească, atât de necesară cât și la Cameră, unde a afirmat că prin încheierea concordatului se va da cea mai desăvârșită, libertate a culturilor, fără a se atinge Biserica noastră ortodoxă în drepturile istorice. Asigurările aceste sunt liniștitoare pentru noi și toți credincioșii ortodocși.

Vieța internă și organizația institutului teologic din Arad

de Dr. T. Botiș.

(Urmare.)

5. Această clasificare se face pe durata de 5 (cinci) ani dela întrirea ei în viața.

II. Cu privire la cvalificarea candidaților de preoți se dispune astfel:

1. La parohii de clasa I pot competa absolvenții de cursurile teologice cu 8 clase medii cu maturitate și examenul de cvalificațiune cu calcul general „distins.”

2. La parohii de clasa a II-a pot competa absolvenții de cursurile teologice cu cel puțin 8 clase medii, ori cu maturitatea dela școalele comerciale și cu examen de cvalificațiune preoțească cu calcul „bun”; mai departe absolvenții de pedagogie cu examen de cvalificațiune învățătoarească, cari au depus examenul de cvalificațiune preoțească cu calcul „distins.”

3. La parohii de clasa III-a pot compete absolvenții de cursurile teologice cu cel puțin 6 clase gimnaziale, reale ori civile și absolvenții de pedagogie cu examen de calificare învățătoarească, cari au trecut cu succes examenul de calificare preotească¹⁾

Aceasta hotărâre a sinodului eparhial servește și azi de cinsură la condițiile de primire — în privința studiilor pregătitoare — în institutul teologic al dieceziei aradane.

Dar pe lângă această lărgire, ca urmare firească a neajunsurilor noastre materiale, a condițiilor de primire în institutul nostru teologic, contingentul trebuincios de preoți nu se putu recruta. În dieceză, în deosebi în districtul Consistorului eparhial din Oradea-Mare, erau o mulțime de parohii vacante. Unele stăteau în această stare de zeci de ani și concursurile ce se publicau pentru îndeplinirea lor, în lipsă de reflectanți, rămăneau fără rezultat.²⁾

Greutatea și imposibilitatea de a se prevedea parohiile mai sărace cu păstori sufletești provenea nu numai din lipsa de sucrescență³⁾ și dotația slabă a respectivelor parohii, ci și din împrejurarea, că unii dintre absolvenții de teologie stăteau ani de-a rândul fără a ocupa funcții bisericești-școlare și măsurile disciplinare, ce se aplicară față de ei remaseră fără rezultat.⁴⁾

În fața acestei stări și a creșterii din an în an a numărului parohiilor vacante, Consistorul eparhial al Aradului, — primind îndrumare dela sinod —⁵⁾ făcu chestia obiect de studiu. Cere opiniunea protopopilor din dieceză. Din răspunsurile, ce le primi, deși conțineau diferite planuri și păreri, se constată că motivul adevărat al lipsei de candidați, dar mai ales de candidați cu calificare mai superioară, pentru cariera preotească, e faptul, că numărul elevilor români din școlile secundare s'a redus la un contingent neînsemnat. Causa acestei sunt greutatea, cu cari se luptă părinții în purtarea fiilor lor la școlile din orașe, precum și sărăcia poporului și a bisericii noastre. Ne având biserica burse pentru tinerii cari se dedică preoției, absolvenții școlilor secundare mai bucură își aleg alte cariere, la studiarea cărora sunt ajutați cu burse, decât să urmeze — pe spesele lor — cursurile teologice.

Considerând deci faptul, că numărul parohiilor vacante este foarte mare și sucrescența de preoți foarte mică și că Consistorul eparhial nu dispune de mijloace, prin cari s'ar putea ușura tinerilor pregătirea pentru cariera teologică. Sinodul eparhial din anul 1902 ia hotărârea de a pune la dispoziția Consistorului eparhial o sumă de 2400 coroane „ca ajutor pentru teologii lipsiți de mijloace, până când lipsa aceasta se va putea suplini prin alte resurse“⁶⁾ și recomandă afacerea „deosebitei atențiuni a fiitorului Episcop și a Consistoarelor“⁷⁾

Prin conferirea de ajutoare și stipendii din partea bisericii, precum și în urma îmbunătățirii sortii materiale a preoților prin întregirea veniturilor parohiale din vistieria statului, se face începutul unei ameliorări atât în privința contingentului necesar, cât și a calificării candidaților de preoție.

Cu începerea anului școlar 1902—3 se înscriseră în cursul I teologic 40 elevi, dintre cari 72 și 1/2% aveau studii pregătitoare superioare.⁸⁾

(Va urma)

¹⁾ Concluzul sinodului eparhial Nr. 84—1910. ²⁾ Cuvântările de deschidere ale părintelui episcop Ioan I. Papp la sinoadele din 1907, 1909, 1911. ³⁾ Concluzul sinodului eparhial Nr. 77—1901. ⁴⁾ Rapoartele senatului bisericesc din Oradea-Mare către sinodul din 1902 Nr. 750/1902; 1903 Nr. 607/51 B—1903, 1915 Nr. 653/1915. — ⁵⁾ Concluzul Nr. 77/1901. — ⁶⁾ Raportul senatului bisericesc către sinodul din 1902, Nr. 2355/1902, Concluzul sinodului eparhial Nr. 88/1902. — ⁷⁾ Concluzul Nr. 99/1902. — ⁸⁾ Raportul senatului bisericesc din Arad către sinodul din 1903, Nr. 2003/1903.

Căsătoria A. S. R. Principelui Moștenitor Carol.

Căsătoria A. S. R. principelui moștenitor Carol cu A. S. R. principesa Elena a Greciei a avut loc Joi, în 10 Martie n., în Atena. La orele 11 a. m. s'a oficiat căsătoria civilă, iar după amiazi la orele 5 a avut loc căsătoria bisericească. Actul cununiei l-a oficiat patriarhul Alexandriei, asistat de mitropolitul și clerul înalt din Atena, între cari și arhimandritul mănăstirii românești din muntele Atos. Despre sosirea și primirea familiei noastre regale și a principelui moștenitor al Greciei cu principesa Elisabeta în capitala Greciei biroul de presa grec dă următorul comunicat:

AA. LL. Regale Prințul Moștenitor al Greciei cu Principesa Elisabeta și M. S. Regina României cu Prințul Nicolae al României, Principesele Maria și Ileana și cu d. Antonescu ministrul de justiție au sosit în 9 Martie la ora 15 la Pireu și la Atena la ora 16.

Recepțiunea fu solemnă. Decorul străzilor strălucitor. Poporul din Atena și Pireu a aclamat cu un frenetic entuziasm pe M. S. Regina României, pe M. S. Regele Constantin și pe A. Lor Regale.

Sosirea în portul Pireu

Orașele Atena și Pireu sunt în sărbătoare, bogat împodobite cu ghirlande de flori și steaguri românești și grecești așteaptă sosirea perechei princiare și întregii familii regale a României. La ora 3 d. a. vaporul „Regele Carol“ escortat de cuirasatul grec „Averof“ și 3 contra torpiloare cari l-au întâmpinat la Cherafini a intrat în raza portului Pireu în bubuiul tunurilor și aclamațiilor mulțimei.

Le debarcare aștepta întreaga familie regală, toți miniștrii, autoritățile municipale, ministrul României cu tot personalul legațiunii și al consulatului.

Imensa masă de oameni care aștepta sosirea principilor a manifestat în modul cel mai călduros.

Primarul orașului Pireu a urât bună venire, în vreme ce lumea agita steagurile celor două națiuni înfrățite. Dela debarcader și până la gara trenului electric, înalții oaspeți și principii au fost acoperiți de flori.

Pe tot parcursul drumului, care desparte Pireul de Atena, o lume imensă salută în urale trecerea trenului regal, la ora 4 și un sfert trenul a intrat în stația Amonia din Atena în sunetele muzicilor și uralelor nesfârșite ale poporului.

Regele având la dreapta pe Regina României deschidea cortegiul, urmat de trăsura princiară. Pe tot parcursul străzii Stadin, cortegiul regal a fost acoperit de flori.

Arcuri de triumf împodobite cu flori au fost ridicate; pe unde a trecut cortegiul se vedeau scrise cuvintele:

„Bine ai venit principesa“. „Trăiască România“.

În fața palatului regal a defilat mulțimea, căreia i-a mulțumit familia regală și noii căsătoriți. O manifestație grandioasă s'a făcut M. S. Reginei Maria care a fost aclamată cu însufiețire. A fă ut impresie frumusețea principesei Elisabeta, care strălucea sub cerul senin al Atenei. (Neos Ellenisme).

— Cu prilejul căsătoriei Prințului Carol cu Principesa Elena a Greciei d. general Averescu a fost Joi la Palatul Regal, prezidând Saveranului felicitări în numele guvernului.

Regimentul „Vânătorii de Munte“ al cărui comandant este A. S. R. principele Carol, a trimis, cu prilejul căsătoriei la Atena următoarea telegramă:

A. S. Regale Principelui Carol
Palatul Regal

Atena.

În această zi de sărbătoare pentru toți Români, Vânătorii de Munte își îndreaptă gândul către iubitul lor Comandant și cu sufletele pline de bucurie aduc Așteței Voastre Regale urările lor de fericire.

Să trăiți A. Regală! Să trăiască A. S. Regală Principesa Elena!

Comand. Brig. Vânătorii de Munte.

Colonel (ss) Rădescu.

Învățătorul Teodor Popa.

Fiecare din noi trebuie să fie convins de marele adevăr, că omul se naște, trăiește și apoi moare. E însă deosebire cum se manifestă aceste trei lucruri la unu și la alții. Unii oameni se nasc în palate, trăiesc în îmbuibare și mor încunjuțați de semenii lor. Alții se nasc în case sărăcicioase, trăiesc în sărăcie și cu toate aceste când mor, sunt încunjuțați de prieteni. Cei dintăiu de multe ori nu și-ar termina viața așa, dacă n'ar fi avut prieteni, cari au trăit ca ei. Cei din urmă iar, nu și-ar fi sfârșit viața așa, dacă prin faptele lor nu ar fi câștigat simpatia societății, în care au trăit.

Între cei ce cu fapte așese și-a încununat viața, ca la sfârșit să fie petrecut cu regret, a fost și învățătorul pensionat Teodor Popa. Rămășițele lui pământești s'au așezat spre veșnică odihnă Duminecă, în 14/27 Februarie, în cimitierul din Lipova, încunjuțat de toți, cari i-au auzit de nume. Cântările corale le-a executat corul țaranilor și al meseriașilor din loc sub conducerea harnicilor învățători: Lug-Jan și Crăciunescu.

Când l-am petrecut la groapă mi-a venit în minte că Teodor Popa a fost unul dintre acei învățători, cari au trăit în vremile cele mai grele pentru neamul nostru. Pe la ani 1860, când a început să umble el la școală, tot așa s'a simțit lipsa oamenilor învățați la noi, ca și azi. Deosebirea e însă numai atât, că atunci vedeai o mamă cu ochii stinși de lacrimi, cu fața slabă, îmbătrânită fără de vreme, mergând pe jos cu de ale mâncării în spate, la copilul ei, pe care voia să-l facă învățător sau preot, ca apoi să fie un apărător al naționalității noastre. Mamele de azi nu mai merg pe jos și nici copiii lor n'au să fie apărătorii, ci *păstrătorii moștenirii primite, care moștenire au s'o mărească și întărească*. E adevărat, că se zice, că e mai greu a păstra, decât a câștiga, dar eu zic, că e mai greu a câștiga neajutorat de nimeni, decât a păstra, sprijinit de toți.

Învățătorul Teodor Popa neajutat de nimeni a stat la postul său timp de 40 ani, în cele mai grele vremi. Aproape întreaga sa viață a petrecut-o în comuna Chelmac cu un salariu de 300 fl., din care a trebuit să-și crească familia și să trăiască și el mulțumit, ca să poată munci cu voie în ogorul neamului. El a fost din generația aceea de învățători, cari pe lângă școală mai aveau și o mică gospodărie, care îl ajuta să înfrunte mizeriile zilnice, iar pe lângă aceasta să fie pildă vie poporului. A înfruntat mizeriile zilnice și a dat neamului nostru fiii aleși în societate, dar când a scăpat de aceste a avut nenorociri în familie, trebuind să înmormânteze pe mulți din fiii săi. A văzut apoi, că ostenețele sale sunt zadarnice, dar n'a desperat, ci a lucrat mai departe în școală și a dat comunei care l-a ales, multe generații de tineri luminați.

Că a fost un om vrednic, au arătat lacrimile elevilor săi, — îmbătrâniți acum și ei — cari au venit să-l petreacă la groapă. Prin participarea lor la înmormântare bunul popor din Chelmac a adus cei mai mare prisos de mulțumită și recunoștință, atât scumpului defunct, cât și întristatei sale familii. Nici, că se putea altceva, căci ostenețele unui adevărat apostol al neamului — cum a fost învățătorul Teodor Popa — nu se pot răscumpăra cu nimic. Și nici un apostol al neamului, fie învățător, preot să nu se aștepte la vreo răsplătă mai mare, decât recunoștința după moarte. Răsplata faptelor bune până ești în viață se manifestă în cuvintele: „Și veți fi urși de toți, pentru numele meu.“ (Mat. 24. 9).

Era convins bunul bătrân, că poporul numai prin biserică și școală se poate susține, deci și în timpul mai nou, de aceste două instituții a grijit, căci după ce vreo 8 ani înainte a trecut în penzie, când s'a format România-Mare, a văzut, că biserica și școala au lipsă de el. Și-a recules slăbiciunile bătrânețelor sale și a mai funcționat 3 ani întâiu la școala din Măndruloc, apoi până mai ieri alaltă eri în Lipova. În timpul din urmă nu se putea împăca cu ideea, că „cum să nu cânte dascălul în strană“?

Știa, că „înstrăinarea de sine a unei națiuni e nimicirea ei” și că „toate popoarele prin școala, însuflețită de ideea națională și religioasă s'au ridicat — și au căzut rătăcindu-se pe calele de pierzare ale cosmopolitismului și ale necredinței, căci cosmopolitismul însemnează slăbirea voinței de a fi, prin întunecarea conștiinței care slăbește instinctul naționalității, iar lipsa de credință, a religiei, oprște în genere orice avânt ideal, luându-i vieții înțelesul ei.” (A. C. Cuza Naționalitatea în artă). În viața sa cele mai fericite momente le-a avut, când putea să laude pe D-zeu în biserică. Aceste calități l-au ridicat apoi dintre semenii săi, căci unde era el, acolo era și bună înțelegere.

Scumpe defunct! Am știut, că trebuie să mori, dar nu așa subit, „ăci doar” cu o săptămână înainte te simțai fericit zicând: „Mulțum Duamne! Acum nu duc lipsă de nimic, familia mi-e așezată și așa bine n'am trăit în viața mea!” Moartea ta subită a m'șcat inimile tuturor pentru cari ai lucrat și cu cari ai lucrat, căci cu toții te-au petrecut la groapă, chiar în ziua cea de Duminică, care ți-a fost mai dragă în viață. (S'au împlinit 30 ani dela căsătoria sa). Să dea D-zeu, ca viața ta să fie pildă foștor tăi colegi, din sudoarea cărora să răsară încă mulți apostoli ai limbii și legii noastre strămoșești! Dormi în pace suflet blând, dupăcum blândă și pacinică ți-a fost viața!

Ilie Chebeleu, preot.

Biblioteca „A. D. Xenopol” dăruită Aradului.

D-na Riria A. Xenopol a adresat ministrului muncii următoarea scrisoare:

Domnule Ministru.

„Altoia îndemn la muncă” a fost deviza marelui muncitor intelectual Alexandru Xenopol. Această deviză stă scrisă de mână lui pe harta României Mari, pe care a ținut cursurile la Colege de France, cursuri cari au avut de scop să arate lumii civilizate dreptul la o viață unitară a întreg neamului românesc.

Credința ce a avut în desrobirea neamului i-a călăuzit viața. Munca i-a sprijinit credința.

Cred că îndeplinesc o datorie sfântă trimițând pământului desrobit isvoarele din care a adăpat timp de 50 de ani toate nădejile. O parte din biblioteca lui a lăsat-o lașului; partea aceasta cu toate cărțile vechi și noi, sunt fericită că v'o încredințez d-voastră, ca să o duceți acolo unde văd că trimiteți solii dorințelor lui.

Când ați sărbătorit înălțarea statuei lui Eminescu în casa lui Cuza-Vodă, în Galați unde graiul românesc începuse a fi uitat și unde începuse desnaționalizarea, i-ați dăruit bucuria de a vedea că veți pune odată toată, puterea de muncă în slujba neamului.

În urma acestei scrisori d-ului ministru Trancu Iași a convocat la minister pe d-nii deputați: Șt. Ciceo Pop, Crișan, Nicolae Adam, senatorii Givulescu, dr. Cornel Iancu, Iuliu Groșoreanu pentru a hotărî în privința instalării acestei biblioteci. Cu acest prilej s'a încheiat următorul proces verbal:

Întrebindu-ne astăzi, Miercuri 9 Martie 1921, în Cabinetul d-ului ministru al muncii Gr. L. Trancu-Iași, am luat cunoștință de donația d-nei Al. Xenopol ce constă în 3000 de volume din biblioteca marelui istoric, pentru o bibliotecă în orașul Arad, care să-i poarte numele, și am hotărît să se alcătuiască un comitet, care să ia în primire cărțile, a catalogării și a transportului lor, din domnii: senator protopop Givulescu, deputat dr. Iancu, senator Groșoreanu, Stavri C. Cunescu și Emanoil Bucuța, directori în ministerul muncii.

Această donație se face ministerului muncii, care dispune să fie instalată în Arad, pentru Palatul Cultural din aceea localitate și în scopul răspândirii cunoștințelor în deosebi în pătura muncitoare, alături de biblioteca populară din Cluj și de celelalte biblioteci pe care ministerul le va deschide în Ardeal, părțile ungurene, Bucovina și Basarabia.

După încheierea acestui act, preotul Radu Popescu din Galați a ținut o mică cuvântare în care a amintit că tocmai în palatul care a servit

de intrigă împotriva tuturor românilor s'a încheiat acest mare act pentru ca scrierile lui Xenopol să pornească de acolo de unde le înăbușea să meargă în Ardeal. Românii din Ardeal sunt fericiți să constate și cu această ocazie că dragostea noastră este îndreptată spre ei.

Termină mulțumind d-nei Xenopol.

Nr. 491—1921.

Aviz.

Aducem la cunoștință obștească, spre liniștirea tuturor celor interesați, că, conform înștiințării primite dela Domnul Secretar General al Învățământului din Cluj, învățătorii confesionali primesc și pe mai departe retribuțiile lor avute. Întârzierile și rezolvirile sunt de a se căuta în motive de natură birocratică locală sau de aiea, la nici un caz însă nu sunt de a se atribui motivelor imaginale ca și când Ministerul nu ar mai solvi retribuțiile învățătorilor confesionali.

Deci pe urma acestui aviz învățătorii interesați să reclame la respectivele revizorate măsurile convenite pentru asem. area competențelor, cari eventual nu ar fi fost plătite până acum.

Arad, șed. plen. cons. din 18 Februarie (3 Martie) 1921.

Joan J. Bapp
Episcop.

INFORMAȚIUNI.

Congresul preoțesc, convocat pe zilele 16/29 și 17/30 Martie, se amână pe zilele de 31 Martie (13 Aprilie) și 1/14 Aprilie.

Congresul rabinilor ortodocși. În urma inițiativei luată de d. prim Rabin Chaim S. Schor, va avea loc în prima săptămână după sărbătorile Paștelor un congres al tuturor rabinilor ortodocși din România mare. La acest congres au aderat majoritatea reprezentanților clerului mozaic din țară.

Munca obligatoare în școlile din Bulgaria. Ministerul instrucțiunii publice din Bulgaria a dat ordin, prin care se introduce munca obligatoare în școlile din Bulgaria. Din 21 Martie n. se vor suspenda lecțiunile pe o săptămână, în care timp elevii tuturor școlilor sub conducerea profesorilor și a învățătorilor vor curăți edificiile și vor lucra în grădinile școlare. Se vor iniția lucrări pentru îmbunătățirea igienei și economiei școlare. Directorii vor înainta rapoarte despre lucrările efectuate.

Armata viitoare. Cum are să fie viitoarea organizare a armatei, o arată ziarul „Le Journal”, care dă următoarele explicații: Armata va deveni o școală de ucenicie a viții. Ea nu va mai fi exclusiv consacrată învățământului meșteșugului miităresc. Ea se va ocupa de viitorul economic al țării. Practica industrială, comercială sau agricolă în armată va servi ostașilor și după terminarea stagiului militar. Această practică se va face în corpurile de trupă, în stabilimentele militare, sau chiar în stabilimentele private. Profesori militari și civili, membri ai universității, ai școlilor profesionale, ai băncilor, ai stabilimentelor de credit și comerciale vor fi folosiți în acest scop. Practica agricolă se va face fie în întreprinderi agricole conduse de autoritățile militare, fie în fermele private. Încercări de acest fel au și dat excelente rezultate în armata de Rihn. La Maienta funcționează o școală tehnică de comerț, având ca program pe acela propus de subsecretarul de stat al învățământului tehnic. Din luna Octomvrie, s'a deschis o școală normală de agricultură la o fermă model din împrejurul localității Wiesbaden. În curând, se vor mai înființa în localitățile, unde se află sediul diviziilor renane. Viticultura și tehnica agricolă germană, în deosebi a îngrășămintelor, vor fi obiectul de studii speciale. Generalul Degoutte, comandantul armatei de Rihn, s'a datat cu tot sufletul acestei opera așa de utile.

T. R.

Nr. 334—1921.

Aviz.

Spre combaterea svonului, că Consistorul ar fi decis statificarea școlilor confesionale, se aduce la cunoștință, că Consistorul, în ședința sa de sub întrebare, ținută la 29 Decemvrie v. tr. nu a adus asemenea hotărîre.

Din contra Consistorul plenar a declarat atunci, că nu se simte nici competent de a aduce asemenea hotărîre, ci a avizat chestiunea la competența organelor și corporațiilor bisericești mai înalte.

Consistoriul eparhial din Arad.

Arad, șed. cons. plenar. 18 Februarie (3 Martie) 1921.

Joan J. Bapp
Episcop.

PARTEA OFICIALĂ.

Ad 793/1920.

Edict.

În urma înaltului rescript al Venerabilului Consistor diecezan din Arad de sub Nr. 3001 din 2/15 Decemvrie 1920, să provoacă învățătorul Lazar Ignea dela una din școlile din Belinț, despre care din luna Februarie 1917, când era în războiu, nu se mai știe nimic, ca întrucât ar fi în viață, în termen de 30 de zile dela prima publicare a acestui Edict, nesmintit să se prezenteze în comuna Belinț și să-și reocupe postul, pentru că altcum acest post se va declara vacant.

Tot cu termen de 30 de zile dela prima publicare a acestui Edict este provocat ori și cine care ar avea cunoștință, că învățătorul Lazar Ignea trăește și știe locul unde să află, să aducă aceasta la cunoștința conducătorului oficiului parohial gr. or. rom. din Belinț, plasa Recaș, județul Timiș.

Belinț, la 6/19 Februarie 1921.

Gherasim Sârbu,
conducătorul oficiului parohial
gr. or. român

3—3

Concurse.

Pentru ocuparea vacantului post de preot din parohia de clasa a III-a Pădurani, tractul Belințului, județul Caraș-Severin, se publică concurs în „Biserica și Școala”, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie de pământ de 30 jugăre, parte arător, parte fânaț;
2. Bir câte 25 klgr. cucuruz în boambe, dela fiecare familie;
3. Stola legală.
4. Întregire de dotație dela stat, pentru care parohia nu răspunde.
5. Locuință în natură, cu 2 camere și bucătărie, apoi grajd pentru vite și o grădină de 800⁰□ lângă locuință și alta tot de 800⁰□ lângă comună.

Reflectanții la acest post sunt poțitiți a-și așterne petițiile concursuale, instruate cu documentele de lipsă, comitetului parohial, pe calea oficiului protopresbiteral din Belinț, județul Timiș, și a se prezenta în vreo Duminică sau sărbătoare, în termenul concursual, în sf. biserică din Pădurani, gara Răchita, spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântare, eventual în predică. Alesul e obligat să catihizeze elevii dela școala locală și să supoarte sarcinile publice după realitățile ce le beneficiază.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: Gherasim Sârbu, protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala confesională gr. or. rom. din Ficătar, tractul Belințului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. În bani gata din cassa cultului, 500 Lei.
2. Întregirea dela stat, pentru care însă comuna bisericească, nu ia răspundere.
3. Ziurnă și viatic pentru conferințele învățătoarești 50 Lei.
4. Pentru scripturistica 50 Lei.
5. Dela înmormântări: 5 Lei dela cei cu stare și 3 Lei dela cei săraci.
6. Locuință în natură, cu grădina de $\frac{3}{4}$ jugăr, lângă școală
7. Două jugăre pământ extravilan (usufructul).

De curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească; iar de a locuinței învățătoarești alesul, căruia comuna bisericească îi va aduce numai lemnele trebuitoare.

Alesul e obligat să conducă cantoralul în sf. biserică, să instruiască pe elevi cântările bisericești și cele liturgice și să îi conducă regulat la biserică.

Reflectanții sunt poftiți a-și esterne petițiile concursuale, instruite cu documentele prescrise, comitetului parohial din Ficătar, județul Timiș, pe calea oficiului protopresbiterial din Belinț, având a se prezenta într-o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională ort. doxă română din **Cuveșdia** protoprezbiteratul Lipova, devenind vacant în urma penzionării învățătorului Gheorghe Tomi, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”, pe lângă următorii sălar:

1. Dela comuna bisericească 750 lei, întregirea dela stat.
  2. Ziurnă la conferința 50 lei.
  3. Scripturistica 50 lei.
  4. Cuartir în natură cu edifițiile economice necesare.
  5. Grădina, carea după alegerea al 2-lea învățător se va împărți în părți egale fără ca primul să fie desdaunat.
- De curățirea cuartirului intern și extern se va îngriji comuna bisericească. De curator și de încălzitul salei se va îngriji comuna bisericească. Dela înmormântări mici 5 lei, dela mari 10 lei, iar cu liturgia 12 lei.

Alesul este obligat a conduce cantoralul în sf. biserică și a instrui elevii în cântările bisericești, acela reflectant, carele va dovedi prin certificat, că este dexter de a conduce corul vocal existent, va fi preferit.

Recursele ajustate cu documentele necesare și adresate Comitetului parohial din Cuveșdia se vor înainta oficiului protopopesc gr. ort. rom. al Lipovei în Lipova având recurenții a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică din Cuveșdia, spre a se face cunoscut în cele rituale.

Cuveșdia, din ședința Comitetului parohial dela 23 August (5 Septembrie) 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protoprezbiterul tractual, *Fabriciu Manuilă*, inspector de școale.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei **Belotinț** protopresbiteratul Lipovei, devenită vacantă prin renunțarea alesului Laurentiu Juga în conformitate cu concluzul Ven. Consistor de sub Nr. 641/921 se publică de nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu parohia sunt:

1. Un intravilan parohial cu tehina extravilan.
2. Una sesiune parohială în estenținea cuprinsă în foaia catastrală.
3. Birul legal
4. Stolele legale.
5. Eventuala întregire dela Stat.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catehiza în școala confesională din loc, fără alte remunerațiuni.

Parohia este de clasa a II. dela reflectanți se pretinde deci asemenea calificățiune, cari vor avea a-și subșterne recursurile lor în termenul concursual P. O. Domn Fabriciu Manuilă protopresbiter gr. ort. rom. în Lipova, ajustate cu documentele recerute, precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, iar pe lângă observarea strictă acelor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii a se prezenta tot

în termenul concursual în sf. biserică din Belotinț în vre-o Duminică ori sârbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual că posedă calificățiunea prescrișă, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan de a putea reflecta la aceea parohie.

Belotinț, din ședința Comitetului parohial gr. ort. român ținută la 5/19 August 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Fabriciu Manuilă*, ppop.

—□— 1—3

În conformitate cu rezoluțiunea Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 663/1921. prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna **Slatina-Mureșană**.

Parohia este de clasa a III-a.

Venitele parohiei sunt:

1. Casa parohială și intravilanul parohial de lângă ea.
  2. Pământ parohial 16 jughere la deal.
  3. Birul parohial dela cei cu pământ extravilan dela fiecare casa câte 30 litre cucuruz sfărâmat, iar dela zileri câte 15 litre cucuruz sfărâmat
  4. Stolele legale.
  5. Întregirea dotațiunei dela stat, pe care însă comuna bisericească nu o garantează.
- Preotul, care se va alege va plăti toate dările după venitul preoțesc și va catehiza la școala din loc fără altă remunerație.

Reflectanții au să-și înainteze recursurile adresate comitetului parohial, oficiului protopresbiterial din Radna (județul Arad) având în termenul concursual a se prezenta cu știrea prealabilă a ppopului concernent la sf. biserică din Slatina, pentru a-și dovedi dexteritatea în rit și oratorie. Întrucât ar fi din altă dieceză, are a produce autorizație de a competi la parohia din chestiune.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu* m. p. protopresbiter.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. I din **Șilindia** se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare la org. of. „Biserica și Școala”.

Dotația:

1. Sesia parohială.
2. Stolele legale.
3. Birul rescumpărat cu 2 lei fiecare casă, încassat de epitropia culturală și plătit toamna.
4. Până se va face casă parohială, preotul va primi din cassa culturală anticipativ pe 3 luni 25 Lei (300 Lei anual) bani de cvartir.
5. Întregire de dotație dela Stat.

Alesul va plăti toate dările după beneficiul său dela parohie și va catehiza la școala conf. din loc fără altă remunerație.

Întrucât nu se vor prezenta reflectanți ca calificățiune de cl. I vor fi admiși și cei cu cal. de cl. II.

Reflectanții să-și înainteze recursurile oficiului protopresbiterial din Buteni adresate comitetului par. din Șilindia și să se prezinte în sf. biserică din Șilindia pentru a-și arăta dexteritatea în rituale și cântare.

Reflectanții din alte dieceze sunt poftiți a cere învoirea Ven. Cons. din Arad pentru a putea recurge la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu *Florian Roxin* protopop.

—□— 2—3

În conformitate cu rezoluțiunea Vener. Consistor de la 26 August (8 Septembrie) 1920 Nr. 2099/1920, pentru întregirea parohiei vacante din **Belinț**, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Uzfructul sesiei parohiale folosită de răposatul preot Petru Căprar în estenținea de 30 jughere.
2. Stolele legale.
3. Eventuala întregire dela stat, pentru care parohia nu garantează.

Preotul ales va avea să platească toate dările publice și ecvivalentul după sesia, ce o beneficiază și este obligat a catehiza la școalele noastre din loc fără altă remunerațiune dela parohie.

Dela recurenții se pretinde calificățiune pentru parohii de clasa primă.

Reflectanții sunt poftiți, ca recursurile ajustate cu documentele prescrișe și cu atestat despre serviciul de până acum, adresate Comitetului parohial din Belinț, să le înainteze oficiului protopopesc din Belinț, județul Timiș, având până la termenul regulamentar a se prezenta în sf. biserică din Belinț, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Concurenții din altă dieceză au să dovedească consințământul Consistorului respective a Prea Sf. Sale Domnului Episcop diecezan, că pot reflecta la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Gherasim Sârbu*, protopresbiter.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala conf. ort. rom. din comuna **Bodrogul-Vechiu**, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia apariție în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. În bani gata 600 lei.
  2. Cvartir corăspunzător și grădină.
  3. Stolele îndatinat.
  4. Într girea salariului conform clasei și gradației se va cere dela statul Român.
  5. Pentru scripturistica 15 lei.
  6. Pentru conferință 19 lei
- Comuna se va îngriji de curățitul și încălzitul salei de învățământ.

La acest post se admit a recurge învățătorii eventual învățătoare având a-și trimite cererile lor ajustate în regulă și adresate comitetului parohial Prea onoratului oficiu Protopresbiterial din Vinga, iar dâșii sunt rugați a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în biserică sf. mânăstiri Hodoș Bodrog, spre a se face cunoscut poporului.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. P. Țucra* m. p. protopop.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala conf. ort. română din **Hodoni**, protoprezbiteratul Vinga (jud. Timiș), se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima apariție în acest organ.

Dotațiunea:

1. Salar din cassa culturală anual 500 Lei. Întregirea salariului și diferitele ajutoare se vor cere dela stat, pentru cari comuna bisericească nu garantează.
  2. Locuință în natură. De repararea internă a locuinței se va îngriji alesul învățător.
  3. Stolele îndatinat: la înmormântări dela 1—3 Lei, după starea omului; la cununie 1 Leu.
  4. Scripturistica 10 Lei, iar pentru conferință — dacă participă — 20 Lei.
  5. Pentru reînființarea și conducerea corului 25% din venitele petrecerilor aranjate.
- De curățirea și încălzitul școalei se îngrijește comuna bisericească.

Alesul învățător e obligat să țină regulat și școala de repetiție, în caz de lipsă oarele de catehizare; să instruiască școlarii în cântările bisericești pe mai multe voci și să reînființeze și conducă corul

Dela recurenții se cere, ca pe lângă diploma de învățător și atestat de eventuală a tivitate și moralitate, să prezinte atestat despre capacitatea de a înființa și conduce cor vocal.

În cazul, că vreun recurent a fost declarat de eșit din serviciul școalei confesionale, respectivul numai așa poate fi candidat, dacă va prezenta și act din partea Vener. Consistor, că e reprimat în serviciul școalei confesionale.

Cererile ajustate în regulă cu toate actele pretinse și adresate comitetului parohial, sunt a se înainta Onoratului oficiu protopresbiterial din Vinga, iar recurenții să se prezinte în biserică într-o Duminică sau sârbătoare.

Din ședința comitetului parohial ținută în Hodoni, la 22 Octomvrie (4 XI) 1920.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Dr. P. Țucra* m. p. protopop.

—□— 3—3

Cenzurat: *Alexandru T. Stamat. ad.*